

Collages met een verhaal

Smaakvolle architectuur, mooi straatmeubilair, adequaat beheer: er zijn heel wat manieren om de openbare ruimte tot een prettige plek te maken. Barbara van Druten en Niki Koutouras van het bedrijf ARTvertisements voegen daar nog een mogelijkheid aan toe: collages in de openbare ruimte.

◀ Collage in het fietsgedeelte van de Plesmantunnel in Leiden. (foto: Buro JP)

▼ Niki Koutouras en Barbara van Druten: 'Vooral unheimische plekken en bouwlocaties lenen zich goed voor ons concept.' (foto: Renzo Candido)

Plesmantunnel Leiden

Een combinatie van beide invalshoeken kozen Koutouras en Van Druten voor een grote collage in het fietsgedeelte van de Plesmantunnel, vlakbij station Leiden. 'De Leidse Ommelanden, een samenwerkingsverband van gemeenten in de regio, wilde de route van Leiden naar Katwijk verbeelden in de tunnel', zegt Koutouras. 'We hebben diverse bedrijven en instellingen langs die route opgezocht en gevraagd hoe ze het beste in beelden kunnen worden verrat.' Van Druten: 'De input die je dan krijgt, is heel leuk en inspirerend. We zoeken daar foto's bij en verwerken die in een totaalontwerp.' In de tunnel is onder meer een afbeelding van Rembrandt te zien (geboren in Leiden), diverse dieren (Naturalis Leiden), een visservrouw uit Katwijk en Herman, de eerste trans-

ERWIN ROODHART, CENTRUM-MANAGER LEIDEN OVER DE COLLAGE IN DE PLESMANTUNNEL

Het *artwork* voor de tunnel is een economisch interessante bijdrage. Het vormt een platform voor city marketing, geschiedenis en informatie, terwijl het gelijktijdig sociale veiligheid biedt. Het effect is boven verwachting. Voorheen fietsten men zo snel mogelijk door de tunnel maar tegenwoordig stappen sommigen zelfs af. Het kunstwerk prikkelt de zintuigen en vertelt het boeiende verhaal van Leiden en de regio. Ik kijk er nu al naar uit om door het volgende kunstwerk te fietsen.'

‘We willen de wereld mooier en kleurrijker maken’, zegt Niki Koutouras. Oorspronkelijk was ze werkzaam in de mode- en etalagewereld toen ze grafisch kunstenaar Barbara van Druten tegenkwam. ‘We hadden gelijk een goede klik’, zegt Van Druten. ‘We hebben dezelfde ideeën over het inzetten van kleur en beeld en er rolde als vanzelf een concept uit.’ Met het bedrijf ARTvertisements maken ze collages voor zowel binnen- als buitenruimten. Behalve voor het verfraaien van plekken kunnen de collages ook worden ingezet voor informatievoorziening en stadspromotie. Van Druten: ‘Je kunt bijvoorbeeld de hoogtepunten in de geschiedenis van een stad tonen, of informatie geven over bedrijven en instellingen die er gevestigd zijn.’

▲ Het Leidse Singelspel: een levensgroot bordspel brengt het gesprek tussen bewoners op gang. (foto's: ARTvertisements)

gene stier ter wereld (vanwege Bio Science Park Leiden en enige tijd ondergebracht bij Naturalis). De collage in de Plesmantunnel werd begeleid door de gemeente Leiden namens de opdrachtgever Leidse Ommelanden. Koutouras: 'We hebben eerst grondig onderzocht wat de kenmerken en randvoorwaarden van de plek zijn en daar een ontwerp voor gemaakt.

Dat hebben we besproken met de commissie Welstand en de Toets- en Adviescommissie Openbare Ruimte (TACOR). Die hebben elk vanuit hun eigen invalshoek voor nuttige adviezen gezorgd. Al met al heeft het project vrij lang geduurd, onder meer door een aantal wisselingen van de wacht bij het gemeentelijk team.' Van Druten: 'We denken dat we een dergelijk proces nu een stuk sneller zouden kunnen doorlopen, door voor een strakke tijdsplanning te zorgen en alles helder te communiceren.' Koutouras: 'Je hoeft niet steeds het wiel opnieuw uit te vinden als je eerst te rade gaat bij organisaties die al ervaring hebben met een dergelijk traject.'

Burgerparticipatie

Behalve voor stadspromotie en het verfraaien van plekken, is het concept ook een geschikt vehikel voor

WEBSITE
www.ARTvertisements.nl

burgerparticipatie. Van Druuten: 'Een verhaal met beelden leent zich perfect voor een project met burgers, zodat het ook hún beeld en hún verhaal wordt. Ze kunnen zelf aangeven hoe zij hun buurt zien en welke beelden daar volgens hen bij horen. Je moet daarbij wel zorgen voor een heldere tijdsplanning en realistische verwachtingen schetsen, uitleggen dat niet ieder idee gehonoreerd kan worden.' Bij het Leidse Singelspel is hier ervaring mee opgedaan. In opdracht van woningcorporatie Portaal is een levensgroot (8 bij 12 meter) bordspel bij een bouwlocatie ontwikkeld dat gebaseerd is op de Leidse geschiedenis. Hierin zijn tevens digitale koppelingen naar lokale ondernemers gelegd door middel van QR codes. Het bordspel bracht bovendien sociale cohesie op gang: het bedenken van de vragen leverde levendige discussies op over de juiste antwoorden en ouderen

gingen met de jongere spelers in gesprek over de nostalgische beelden binnen het spel.

Van Druuten en Koutouras zouden graag nog veel meer plekken verfraaien met kleurige en informatieve collages. 'Vooral *unheimische* plekken en bouwlocaties lenen zich er goed voor, hier kun je grote leefbaarheidswinst halen. Het heeft ook enkele praktische voordelen: het is een relatief goedkope manier om plekken te verfraaien, het gaat heel lang mee, verkleurt ook niet en heeft nauwelijks onderhoud nodig. En graffiti-spueters hebben een informele code dat ze elkaars kunstwerken niet bekladden, kennelijk vallen onze werken daar ook onder want we hebben er totaal geen last van. En mocht dat toch gebeuren, dan valt het minder op dan op een kale muur en is het bovendien eenvoudig te herstellen.' ●

▲ Nog enkele voorbeelden van collages die de openbare ruimte opfleuren. (foto's: ARTadvertisements)